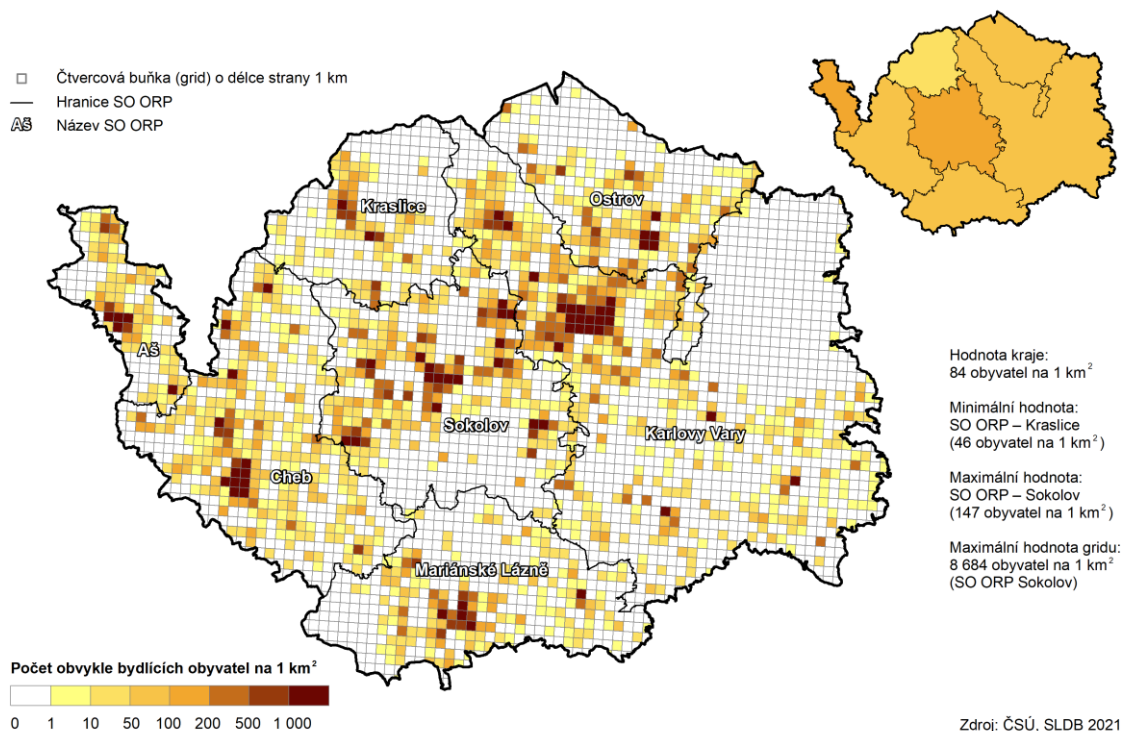

2. Sídelní struktura

K okamžiku sčítání v roce 2021 měl Karlovarský kraj celkem 134 obcí, které byly rozděleny do 528 obecních částí. Oproti minulému cenzu v roce 2011 došlo k nárůstu jak počtu obcí, tak i k navýšení počtu jejich částí. Nově přibýly 2 obce (Bražec a Doupovské Hradiště), které vznikly na území původního vojenského újezdu, a 10 částí obcí. Spolu s navýšením počtu obcí našeho regionu nově také vzniklo 1 město (Krásné Údolí) a jejich celkový počet tak vzrostl na 38.

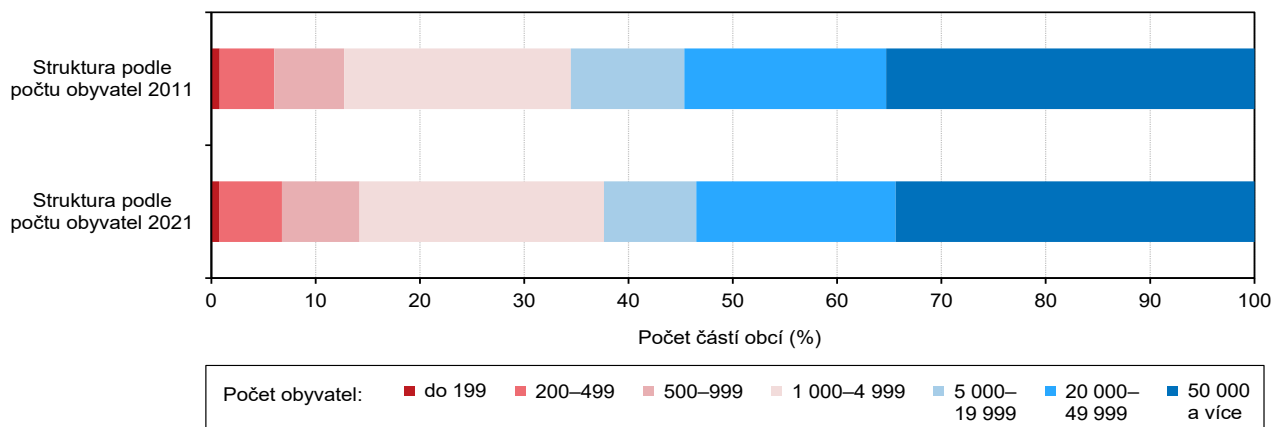
2.1. Sídelní struktura

Rozmístění obyvatel a hustota zalidnění v Karlovarském kraji

Hustota zalidnění činila v roce 2021 v Karlovarském kraji 84,3 osoby/km², tzn., že hustota zalidnění ve srovnání s uplynulým sčítáním klesla téměř o 5 osob na 1 km². Při pohledu na jednotlivé správní obvody ORP je zřejmé, že nejhustěji je zalidněn SO ORP Sokolov (146,7 osoby/km²), naopak nejméně obyvatel na 1 km² žije v SO ORP Kraslice (46,2 osoby).

Graf. 2.1.1 Velikostní struktura obcí v Karlovarském kraji

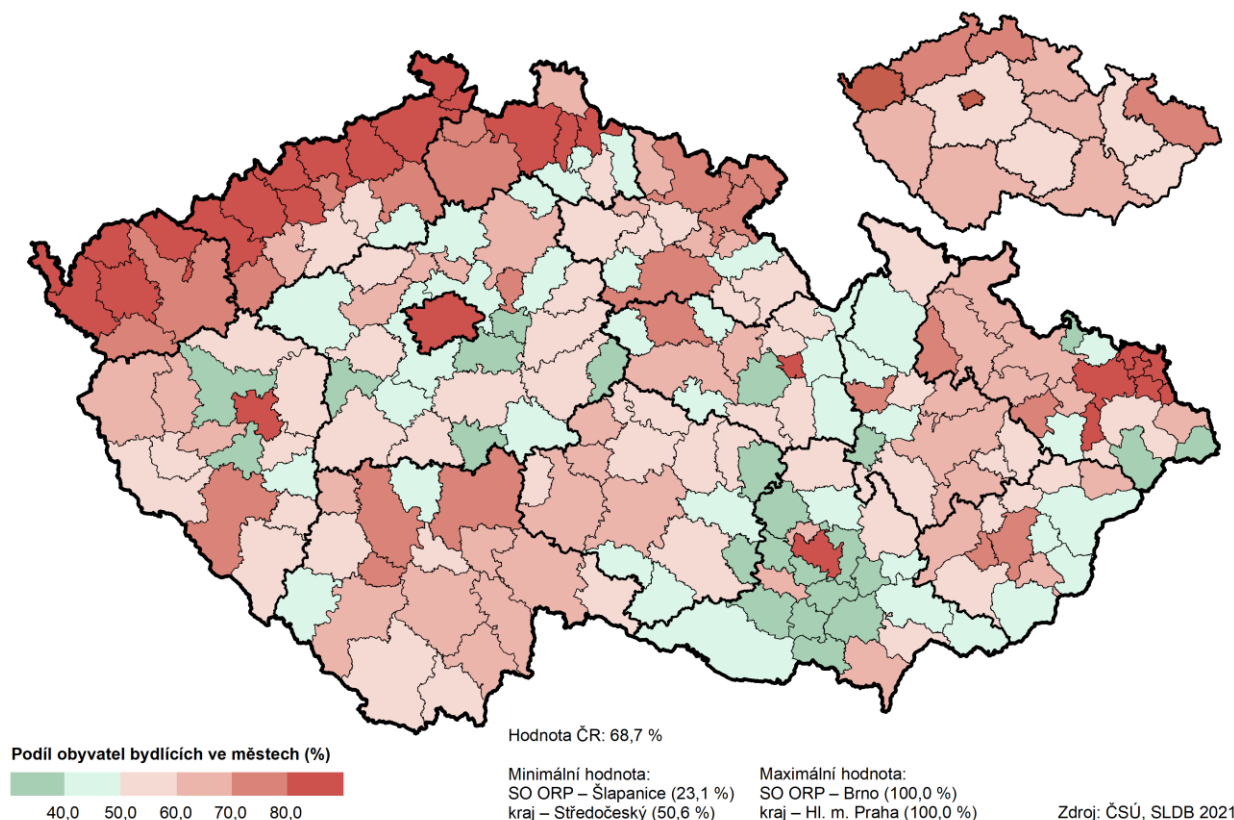
Tab. 2.1.1 Základní ukazatele sídelní struktury podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Kraj, SO ORP	Počet			Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Na 1 obec připadá			Podíl obyvatel žijících (%)	
	obyvatel	obcí			rozloha (km ²)	obyvatel	částí obcí	ve městech	v obci s rozšířenou působností
		celkem	z toho měst						
Karlovarský kraj	279 103	134	38	84,3	24,7	2 082,9	3,9	81,5	51,3
Aš	16 508	5	2	114,8	28,8	3 301,6	4,4	86,4	74,2
Cheb	47 187	21	5	95,0	23,7	2 247,0	5,0	86,9	63,9
Karlovy Vary	81 840	41	9	69,9	28,6	1 996,1	4,5	79,7	54,2
Kraslice	12 211	8	4	46,2	33,1	1 526,4	3,6	86,5	51,6
Mariánské Lázně	22 716	14	3	56,0	29,0	1 622,6	4,1	71,5	52,7
Ostrov	26 865	15	6	79,2	22,6	1 791,0	3,9	82,8	62,1
Sokolov	71 776	30	9	146,7	16,3	2 392,5	2,5	80,6	29,9

Na území Karlovarského kraje se nachází 134 obcí, přičemž téměř třetina z nich se nachází na území SO ORP Karlovy Vary (41 obcí). Nejmenším správním obvodem je SO ORP Aš, do kterého územně patří pouze dvě obce. Z celkového počtu obcí je 38 měst. Nejvíce z nich se nachází shodně na území SO ORP Karlovy Vary a Sokolov (9 měst). Naopak správní obvod Aš eviduje na svém území měst nejméně, a to pouze 2.

Co se týče velikosti obcí a průměrného počtu obyvatel našeho regionu na 1 obec, na největší rozloze se rozkládá správní obvod ORP Kraslice (33,1 km²), zatímco nejmenší plochu našeho kraje zabírá SO ORP Sokolov, který je ve srovnání s SO ORP Kraslice téměř poloviční (16,3 km²). Z pohledu obcí a jejich částí je nejvíce členěna obec Cheb, na jejíž území připadá v průměru 5 obecních částí. Nejnižší průměrný počet částí na 1 obec eviduje naopak obec Sokolov (2,5).

Městské obyvatelstvo ve správních obvodech ORP a krajích

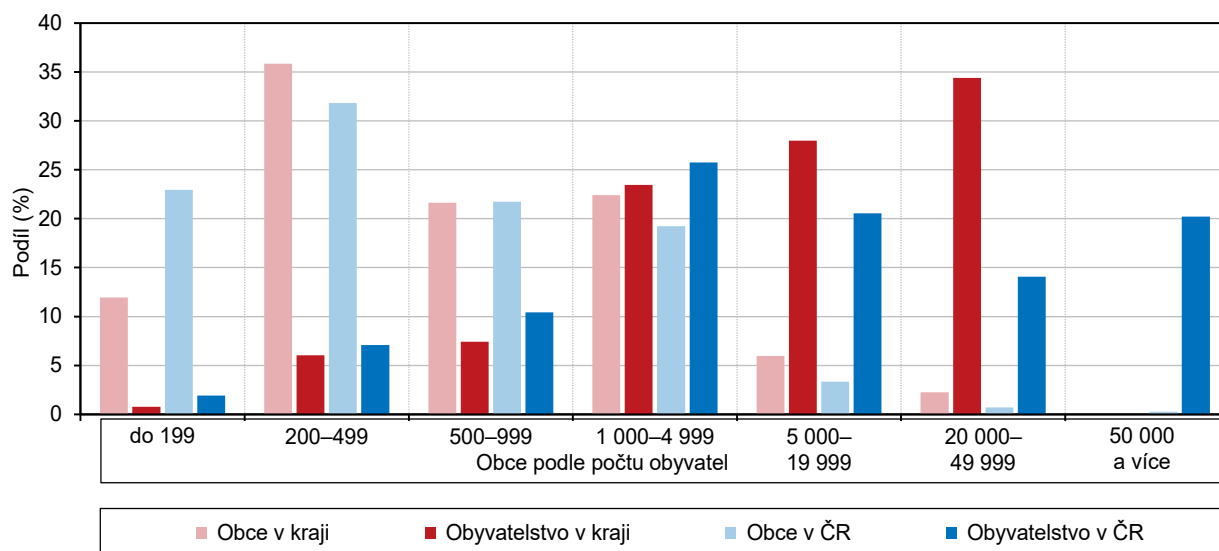
Charakteristika velikosti sídelní struktury Karlovarského kraje ukazuje, že více než třetina jeho obcí (35,8 %) se nachází ve velikostní skupině 200–499 osob. Obce s tímto počtem rozmezí obyvatel, do kterého patří 48 obcí našeho regionu, současně zaujímají největší rozlohu kraje (826 km²).

Tab. 2.1.2 Sídelní struktura podle velikostních skupin obcí k 26. 3. 2021

	Počet obcí	Podíl (%)	Rozloha obcí (km ²)	Podíl (%)	Počet obyvatel	Podíl (%)	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
Karlovarský kraj	134	100,0	3 310	100,0	279 103	100,0	84,3
v tom obce s počtem obyvatel:							
do 199	16	11,9	473	14,3	2 104	0,8	4,4
200–499	48	35,8	826	24,9	16 824	6,0	20,4
500–999	29	21,6	547	16,5	20 739	7,4	37,9
1 000–1 999	16	11,9	370	11,2	24 274	8,7	65,6
2 000–4 999	14	10,4	548	16,6	41 146	14,7	75,1
5 000–9 999	4	3,0	196	5,9	24 690	8,8	125,8
10 000–19 999	4	3,0	172	5,2	53 358	19,1	309,7
20 000 a více	3	2,2	178	5,4	95 968	34,4	538,1

Nejvíce obyvatel Karlovarského kraje je soustředěno ve třech jeho okresních metropolích (34,4 %) a hustota zalidnění v těchto městech dosáhla v době sčítání hodnoty 538,1 osoby/km². Ve srovnání s uplynulým sčítáním doznala hustota zalidnění městským obyvatelstvem pokles o 47 obyvatel na km². Naproti tomu v 16 nejmenších obcích našeho regionu činí podíl obyvatelstva pouze 0,8 % a na 1 km² zde žijí v průměru 4,4 osoby.

Graf. 2.1.2 Sídelní struktura obcí Karlovarského kraje a České republiky (bez Hl. města Prahy)

V mezikrajském srovnání se Karlovarský kraj vyznačuje po Hl. městě Praze dlouhodobě nejvyšším podílem městského obyvatelstva (81,5 %) a celorepublikový průměr převyšuje dokonce o 12,8 procentního bodu.

Nejvyšší koncentrace obyvatel žijících ve městech je zaznamenána v SO ORP Cheb (86,9 %), naopak nejnižší v SO ORP Mariánské Lázně (71,5 %). V obcích s rozšířenou působností žije více než polovina obyvatel našeho kraje (51,3 %), přičemž z toho nejvyšší podíl obyvatel žije v SO ORP Aš (74,2 %). Naopak nejnižší podíl obyvatel, méně než třetina, vykázalo SO ORP Sokolov (29,9 %).

2.2. Druh pobytu

V rámci sčítání rozlišujeme místo obvyklého a registrovaného pobytu. Místo obvyklého pobytu je definováno jako místo, kde osoba převážně pobývá, tráví dobu svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti. Místo registrovaného pobytu tedy nemusí být vždy totožné s místem obvyklého pobytu osoby, je to však nejčastější případ. V Karlovarském kraji žije dle výsledků sčítání 279 103 osob s obvyklým pobytem, přičemž u naprosté většiny z nich se současně jedná i o pobyt registrovaný (97,8 %). Porovnáním počtu osob s obvyklým a registrovaným pobytem zjišťujeme, že téměř 5 tis. obyvatel s registrovaným pobytem v kraji nežije.

Tab. 2.2.1 Obyvatelstvo podle druhu pobytu a velikostních skupin obcí

	Osoby s obvyklým pobytem celkem	v tom s pobytem (%)		Osoby s registrovaným pobytem celkem	Rozdíl mezi počtem osob s obvyklým a registrovaným pobytem	
		obvyklým i registrovaným	jen obvyklým		celkem	%
Karlovarský kraj	279 103	97,8	2,2	283 756	-4 653	-1,6
v tom obce s počtem obyvatel:						
do 199	2 104	90,3	9,7	2 218	-114	-5,1
200–499	16 824	91,6	8,4	17 293	-469	-2,7
500–999	20 739	91,3	8,7	21 099	-360	-1,7
1 000–1 999	24 274	92,2	7,8	24 655	-381	-1,5
2 000–4 999	41 146	92,8	7,2	41 984	-838	-2,0
5 000–9 999	24 690	91,8	8,2	24 573	117	0,5
10 000–19 999	53 358	92,1	7,9	53 489	-131	-0,2
20 000 a více	95 968	94,6	5,4	98 445	-2 477	-2,5

Z pohledu velikostní struktury obcí z výsledků sčítání vyplývá, že z celkového počtu osob s obvyklým pobytem na území našeho regionu jich více než třetina žije v největších městech kraje s více než 20 tis. obyvateli (34,4 %), zatímco minimální podíl osob uvedlo obvyklý pobyt v nejmenších obcích našeho kraje do 200 obyvatel (0,8 %).

